

ЗЕМЛЯ РОДУ

Maria Turtschaninoff

ARVEJORD

Марія Турчанінофф

ЗЕМЛЯ РОДУ

Зі шведської переклала *Наталія Іваничук*

УДК 821.511.111-31

T 89

Copyright © Maria Turtschaninoff, 2022 Original edition published by
Förlaget, 2022

Ukrainian language edition published by agreement with Maria Turtschaninoff and Elina Ahlback Literary Agency, Helsinki, Finland

Марія Турчанінофф

T 89 Земля роду [Текст] : роман / Марія Турчанінофф; переклад зі швед. Наталі Іваничук. — Львів : Видавництво Старого Лева, 2026. — 416 с.

ISBN 978-966-448-630-6

Кожен клаптик землі, кожен урожай у розкиданому поміж пагорбів селі у фінській історичній провінції Естерботтен — відвойований у стихій і зароблений важкою працею. Місцеві мешканці вросли у цей край, невіддільно пов'язані з природою, їхнє щоденне життя сповнене забобонами і віруваннями. Містичний ліс і мочари надійно ховають стежки лісових духів і бережуть людські таємниці.

Впродовж чотирьох століть хутір Невабакка переживає війни, голод та епідемії. Освіта і нові технології майже не змінюють звичного плину речей на хуторі. Вкорінені у цій місцині люди покоління за поколінням прагнуть опанувати дикою природою, черпають у ній силу і знаходять притулок. Де би не опинялися невабакці, їх завжди непереборно тягнутиме сюди, у центр їхнього всесвіту, бо ця земля роду — вічна.

This work has been published with the financial support of FILI — Finnish Literature Exchange.

© Марія Турчанінофф, текст, 2022

© Наталя Іваничук, переклад, 2026

© Ірина Каменнова, обкладинка, 2026

© Видавництво Старого Лева,
українське видання, 2026

ISBN 978-966-448-630-6 (укр.)

ISBN 978-952-333-474-8 (швед.)

Усі права застережено

Малін, моїй помодоро-компаньйонці

Чия донька

Я ставлю урну на стіл на веранді

Коли розпаковуємо авто, наливаю у келих віскі
Якоїсь миті пориваюся відкрити урну й крапнути тобі трішки
Це ж ти навчила мене пити віскі
Натомість цоркаюся келихом з вечірнім сонцем
З моріжком, жовтим від кульбаб
З бузком і «розбитим серцем», що цвітуть під дровітнею
Усе це тепер мое
Бо тебе немає

Я живу так далеко звідси
Як я з усім упораюся
Як усе відбуватиметься
І з лісом, і з землею
Я нічого не знаю
Нічого не можу
Я нічому тут не належу

З'їсти останнє брусничне варення, яке варила мама
Віднині ти вже не її донька

Сад ніколи не був
Моїм літнім раєм
Як був колись твоїм у дитинстві
У тебе спогади звідси
дружні узи з людьми, тваринами, лісами й пущами
Там ти ходила на танці
Там ночувала в наметі зі своєю маленькою кузинкою
Там змагалася на лижних перегонах
Ти розповідала, а я слухала одним вухом
Ти ніколи не жила тут
Але була тутешньою

Я навіть не знаю, де ключ від льоху
Чому так дивно клацає обігрівач
Коли над'їжджає бібліотечний автобус
Кому телефонувати, щоб полагодили дах

Але
Ти залишила список
Інструкції на випадок
Якщо прийде час
Коли він згодиться

За три місяці до своєї смерті
Ти була тут і
Написала в щоденнику
Дякую, дорогий хуторі, за все
Це місце було таким важливим для тебе
Я хочу збагнути — чому

Твої звички живуть у цих стінах
Я несміливо запроваджую свої
Переставляю
Переношу
Змінюю
Прошу пробачення, коли наводжу лад на кухні
Ти мала свої звичаї
Не дозволяла їх порушувати
Сердилася за це
Намагаюся себе втішити, що ти була б рада
Що я тут
(раділа б, правда ж?)
Я викладаю твій одяг з шафи
Не можу його позбутися
Виношу в клуню з облущеною фарбою на стінах
і розбитими шибками — ще одне, про що я мушу подбати

Твої гумачки мені пригодяться
І стара куртка Доріс
І наплічник Отто ще з війни висять на своєму гачку
Поруч з прасувальною дошкою
з вирізьбленими на ній похилими цифрами 1683
і ручним буром з кістяним руків'ям
Простирадла в ліжку з бабусиними монограмами
ще пахнуть тобою

Уперше я тут порядкую
Без тебе
Без старшого покоління
Діалект звичний для вух, але не властивий моїм устам

Коли пробиваю колесо
Телефоную в автосервіс у селі
(номер ти записала на аркушику паперу, почепленому
біля дротового телефона)
Чоловік у слухавці запитує
«Ви на Невабацці, чи не так?»
Хоча в мене інше прізвище, ніж у тебе
І ніхто з нас не має імені Невабакка

Коли заходжу в пекарню
Щоб замовити бутербродний торт на поминки
ще й рота не встигаю розтулити,
як жінка за прилавком каже
«Видно, чия ти донька»

Коли їду в місто за новими матрацами
Для дітей
Продавець у меблевій крамниці питає
чому я везу матраци в Невабакку
«Я добре знав Еву-Стіну»
Ви разом працювали на літніх роботах 1967 року

Ниті тягнуться на всі боки
Коріння, якого я не помічала, доки ти була тут
Ти певним чином стояла на моєму шляху
Але тепер
його добре видно
ясно й виразно
Бо тепер я тут найстарша
Мені судилося тримати ці ниті
Доки їх не перебере на себе наступне покоління